

Teza: zwolnienie od kosztów sądowych

Ustawa o radcach prawnych nie reguluje zwolnienia od kosztów sądowych i jest potrzeba odpowiedniego stosowania art. 624 § 1 KPK, zgodnie z którym sąd może zwolnić oskarżonego w całości lub w części od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, jeżeli istnieją podstawy do uznania, że uiszczenie ich byłoby zbyt uciążliwe ze względu na jego sytuację rodzinną, majątkową i wysokość dochodów, jak również wtedy, gdy przemawiają za tym względy słuszności.

Sygn. akt: **WO-96/17**

ORZECZENIE

z dnia 12 września 2017 roku

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie:

Przewodniczący: SWSD Stefan Mazurkiewicz

Sędziowie: SWSD Maria Majewska /sprawozdawca/

SWSD Magdalena Szepczyńska

Protokolant: Aneta Stefańska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego Bronisława Kachnikiewicza

po rozpoznaniu dnia 12 września 2017 roku sprawy przeciwko radcy prawnemu K. P. (KT-1210),

obwinionemu o to, że w dniach 27.09.2014 roku i 03.10.2014 roku w K. w skierowanych do (...) S.A pismach posłużył się imienną pieczętką, w której zawarł określenia radca prawny adwokat, tj. o czyn z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (t. j. Dz. U. z 2016 roku poz. 233) w związku z art. 5 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

na skutek odwołania Obwinionego od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach z dnia 16 lutego 2017 roku sygn. akt D 8/X/2016.

orzeka:

1. utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie;
2. na podstawie art. 624 k.p.k. w zw. z art. 74[1] ustawy o radcach prawnych zwalnia Obwinionego radcę prawnego K. P. od ponoszenia kosztów postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w kwocie 1.400 (słownie złotych: jeden tysiąc czterysta) ze względów słuszności i obciąża tymi kosztami Krajową Izbę Radców Prawnych.

UZASADNIENIE

Radca prawny K. P. został obwiniony o popełnienie przewinienia polegającego na tym, iż używał pieczętki z tytułem adwokata i posługiwał się tytułem adwokat.

Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach postanowieniem z dnia 10.03.2015 roku wszczął dochodzenie w sprawie, a postanowieniem z dnia 05.12.2016 roku przedstawił radcy prawnemu K. P. zarzut o czyn z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 06.07.1982 roku o radcach prawnych w zw. z art. 5 kodeksu etyki a to, że w dniach 27.09.2014 i 03.10.2014 roku w K. w pismach kierowanych do Skarżącej firmy (...) S.A posłużył się imienną pieczętką, w której zawarł określenia Radca Prawny Adwokat.

Bezspornym pozostaje fakt, iż radca prawny K. P. w pismach kierowanych do firmy (...) S.A posłużył się pieczętą imienną, w której zawarł określenie Radca Prawny Adwokat.

W trakcie dochodzenia radca prawny K. P. fakt ten potwierdził i oświadczył, iż pieczętą o tej treści już nie używa, jednocześnie złożył wniosek o dobrowolne poddanie się karze i wymierzenie kary upomnienia.

Po przeprowadzeniu dochodzenia Rzecznik Dyscyplinary Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach dnia 06.12.2016 roku skierował do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach wniosek o wydanie orzeczenia i wymierzenie radcy prawnemu K. P. uzgodnionej kary dyscyplinarnej bez przeprowadzenia rozprawy.

Okręgowy Sąd Dyscyplinary Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach uznał radcę prawnego K. P. za winnego zarzucanego mu czynu z art. 64 ust.1 ustawy z dnia 06.07.1982 roku o radcach prawnych (tj. Dz. U. z 2016 roku poz. 233) w zw. z art 5 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do Uchwały nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28.12.2010 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, wymierzył karę upomnienia na podstawie art. 65 ust. 1 pkt. 1 z ustawy z dnia 06.07.1982 roku o radcach prawnych.

Zgodnie z art. 64 ust 1 ustawy z dnia 06.07.1982 roku o radcach prawnych (tj. Dz. U. z 2016 roku i poz. 233), radca prawny ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną między innymi za postępowanie sprzeczne z zasadami etyki. Z art. 5 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do Uchwały nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28.12.2010 roku wynika, iż radca prawny przy wykonywaniu czynności zawodowych obowiązany jest używać wyłącznie tytułu zawodowego „ radca prawny”

Kosztami postępowania dyscyplinarnego obciążono Obwinionego w kwocie 967,40 zł zgodnie z ar. 70⁶ ustawy o radcach prawnych ustalając, że:

Na kwotę 967,40 zł składają się:

- 1) wynagrodzenie ryczałtowe dla członków składu orzekającego Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w kwocie 900,00zł brutto.
- 2) kwota 67,40 zł tytułem kosztów korespondencji.

Odwołanie od tego orzeczenia poza punktem 1 złożył obwiniony K. P. w części drugiej dotyczącej obciążenia go kosztami postępowania dyscyplinarnego zarzucając naruszenie prawa procesowego w zw. z art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych. Na podstawie powyższych zarzutów wnosił:

„o uchylenie tego punktu orzeczenia i umorzenie postępowania w tym zakresie”

Wyższy Sąd Dyscyplinary ustalił i zważył co następuje:

Na wstępie należy zwrócić uwagę na sposób sformułowania zarzutów w odwołaniu. Takie sformułowanie środka odwoławczego zmusza Wyższy Sąd Dyscyplinary do domyślenia się, co obwiniony, będąc profesjonalistą z olbrzymim stażem zawodowym zarzuca.

Obwiniony K. P. w odwołaniu podnosi, że obciążenie go kosztami postępowania dyscyplinarnego jest „dodatkową karą” oraz, że w momencie uzgodnienia kary z rzecznikiem dyscyplinarnym nie było mowy o „ dodatkowej karze”, twierdzi też dalej, że gdyby go poinformowano że będzie obciążony kosztami to zwróciłby się o udzielnie mu ostrzeżenia dziekańskiego.

Tak sformułowane odwołanie świadczy, że obwiniony błędnie interpretuje przepisy ustawy o radcach prawnych i obowiązki z niej wynikające

Art 70⁶ ustawy o radcach prawnych wyraźnie określa w ust. 2, że w razie ukarania koszty postępowania ponosi obwiniony, a z ust. 3 wynika, że wysokość kosztów zryczałtowanych określa w drodze uchwały Krajowa Rada Radców Prawnych.

Obwiniony powołał w uzasadnieniu odwołania rzeczoną Uchwałę nr 86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych wywodząc, iż Sąd powinien dodatkowo brać sytuację materialną i zdrowotną obwinionego, a także dotychczasowe blisko czterdziestoletnie wykonywanie zawodu radcy prawnego.

Argumentacji obwinionego w tym zakresie nie można podzielić, albowiem z przepisów wynika jasno art.70⁶ ustawy o radcach prawnych że zasadą jest, iż koszty postępowania w razie ukarania ponosi obwiniony. W niniejszej sprawie zostało wszczęte postępowanie dyscyplinarne i rzecznik dyscyplinarny po przeprowadzeniu postępowania skierował wnioski do sądu dyscyplinarnego o wydanie orzeczenia.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny wydał orzeczenie i ukarał obwinionego karą upomnienia. Jest oczywistym, iż spełnione są przesłanki aby na podstawie art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych obwiniony poniósł koszty postępowania, dlatego też w punkcie drugim orzeczenia koszty zostały zasądzone.

Wysokość tych kosztów jest zryczałtowana, a określenie ich wysokości ustawa o radcach prawnych przekazała do kompetencji Krajowej Rady Radców Prawnych, która podjęła w tym względzie Uchwałę nr 86/IX/2015 z dnia 20 marca 2015 roku w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego.

Podniesiony przez obwinionego w uzasadnieniu argument, iż gdyby wiedział o kosztach to zwróciłby się o ukaranie go ostrzeżeniem dziekańskim jest błędne. Ostrzeżenie dziekańskie nie zalicza się do kar dyscyplinarnych. Art.66 ust.1 ustawy o radcach prawnych uzależnia wszczęcie postępowania w sprawie udzielenia ostrzeżenia dziekańskiego od poprzedniego prawomocnego zakończenia postępowania dyscyplinarnego lub prawomocnej odmowy jego wszczęcia.

W niniejszym przypadku postępowanie dyscyplinarne zakończyło się skierowaniem przez rzecznika dyscyplinarnego wniosku do sądu dyscyplinarnego w celu wydania orzeczenia. Fakt, ten absolutnie wyklucza możliwość zwrócenia się obwinionego o udzielenie mu ostrzeżenia dziekańskiego. Obwiniony zaakceptował karę upomnienia za popełnione przewinienie.

W zakresie kosztów postępowania Wyższy Sąd Dyscyplinarny rozstrzygnął tę kwestię w oparciu o treść art. 74 [1] ustawy o radcach prawnych w związku z art. 624 § 1 KPK. W myśl pierwszego z przywołanych przepisów w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego. Sprawa kosztów postępowania w postępowaniu dyscyplinarnym jest co prawda regulowana, ale w ocenie składu orzekającego wyłącznie co do wysokości oraz osoby (podmiotu) zobowiązanego do ich pokrycia. Przepis art. Art. 70⁶ ustawy stanowi, że koszty postępowania dyscyplinarnego mają charakter zryczałtowany. Wysokość zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego określa, w drodze uchwały, Krajowa Rada Radców Prawnych, mając na względzie przeciętne koszty postępowania. A także, że w razie ukarania koszty postępowania ponosi obwiniony. W pozostałych przypadkach koszty dochodzenia i postępowania przed okręgowym sądem dyscyplinarnym pokrywa właściwa okręgowa izba radców prawnych, a koszty postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym - Krajowa Izba Radców Prawnych. Zatem w zakresie kwestii zwolnienia od kosztów postępowania ustawa nie zawiera regulacji i jest potrzeba sięgnięcia do regulacji ogólnej. Dlatego właśnie przywołano art. 624 § 1 KPK, zgodnie z którym sąd może zwolnić oskarżonego lub oskarżyciela posiłkowego w całości lub w części od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, jeżeli istnieją podstawy do uznania, że uiszczenie ich byłoby dla nich zbyt uciążliwe ze względu na sytuację rodzinną, majątkową i wysokość dochodów, jak również wtedy, gdy przemawiają za tym względy słuszności. W ocenie składu orzekającego w niniejszej sprawie zachodzi szczególna okoliczność polegająca na tym, że obwiniony radca prawny odwołał się właściwie od kosztów

sądowych zasądzonych w postępowaniu I instancyjnym. Koszty orzeczone przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny były konsekwencją wydania orzeczenia, w którym obwiniony został za winnego popełnianie zarzucanego mu czynu. Stąd też prawidłowym było również orzeczenie zryczałtowanych kosztów w I instancji. W postępowaniu odwoławczym WSD widząc motywy, jakimi kierował się odwołujący, uznał że zasądzanie kolejnych kosztów – tym razem przed WSD – byłoby niewspółmierne do orzeczonej kary i czynu. Dlatego kierując się przesłanką względów słuszności odstąpiono od orzeczenia tych kosztów. W poglądach przedstawicieli doktryny karnej, względy słuszności nie są związane z sytuacją rodzinną, majątkową czy dochodami oskarżonego oskarżyciela posiłkowego lub prywatnego, lecz z innymi szczególnymi okolicznościami tego samego postępowania, które wskazują na to, że ta osoba, w tej wyjątkowej sprawie nie powinna ponieść kosztów sądowych. Skład orzekający w niniejszym postępowaniu mając na uwadze wagę czynu oraz treść odwołania obwinionego radcy prawnego zdecydował się na zwolnienie od ich ponoszenia w tym postępowaniu. WSD ma na uwadze wyjątkowość tego i swojego postępowania w zakresie ustalenia kosztów postępowania.